

Uitspraaknr. 07.156

Datum:

18 april 2008

Onvoldoende begeleiding, verwijdering, ontbreken handelingsplan en agressie-protocol; klacht gedeeltelijk gegrond; speciaal onderwijs.

De klacht

De ouders van een voormalige leerling van de school klagen erover dat de school hun zoon dit schooljaar onvoldoende heeft begeleid, waardoor diens gedrag ernstig is verslechterd, wat uiteindelijk tot zijn verwijdering heeft geleid.

De ouders stellen dat de school geen handelingsplan heeft opgesteld over de omgang met hun zoon en geen protocol heeft opgesteld hoe om te gaan met zijn agressie en ten slotte dat hun zoon de school is uit gezet, zonder de ouders hierover tijdig te informeren en te zorgen voor een veilige thuiskomst van hun zoon.

De feiten

De school ressorteert onder de Wet op de expertisecentra en is een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Het is een cluster 4-school, voor kinderen met gedragsproblemen. De zoon is twee weken voor de zomervakantie in 2007 op de school begonnen. Daarvoor zat hij op een andere locatie voor VSO in de gemeente. Er wordt gewerkt aan een samenvoeging van beide locaties. Personeel kan werkzaam zijn op beide locaties. De locaties hebben een eigen sfeer en eigen methodes. De vorige school van de zoon is gericht op leerlingen met een externaliserende problematiek, deze school op leerlingen met een internaliserende problematiek.

De zoon heeft ADHD, ODD en een verstandelijke beperking. Van de zomer van 2006 tot oktober 2007 heeft het gezin intensieve psychiatrische gezinsbehandeling (IPG) gekregen.

Eind november 2007 heeft de school de ouders op de hoogte gesteld van het voornemen over te gaan tot definitieve verwijdering van hun zoon. De ouders hebben hiertegen bezwaar gemaakt. Daarnaast hebben zij een klacht ingediend over de wijze waarop de school hun zoon de afgelopen periode heeft begeleid.

De Wet op de expertisecentra (Wec)

Artikel 41 a lid 1, over handelingsplannen luidt:

Op voorstel van de commissie voor de begeleiding en in overeenstemming met de ouders stelt het bevoegd gezag van een school (schoolbestuur) voor een leerling die toelaatbaar is verklaard tot een bepaalde onderwijssoort in een cluster als bedoeld in artikel 2, vierde lid onder b of c, of tot het cluster als bedoeld in artikel 2, vierde lid onder d, en stelt het bevoegd

gezag van een instelling voor elke leerling, voor elk schooljaar een handelingsplan op. Indien de inschrijving van een leerling plaatsvindt op of na 1 augustus wordt het handelingsplan zo spoedig mogelijk doch uiterlijk een maand na die inschrijving opgesteld.

De visie van partijen

De ouders geven een toelichting over hun zoon en diens schoolverleden. Door zijn combinatie van stoornissen en verstandelijke beperking, is de omgang met hem niet altijd makkelijk. Hij kan moeilijk omgaan met situaties waarin hij het gevoel heeft dat hem onrecht wordt aangedaan. Hij reageert daarop met woede-uitbarstingen.

De ouders stellen dat de school niet (tijdig) een handelingsplan voor hun zoon heeft opgesteld en zij verwijten de school dat deze geen protocol had opgesteld waarin stond beschreven hoe omgegaan moest worden met de agressie van hun zoon.

Verder klagen de ouders erover dat de school de zoon uit de school heeft gezet zonder een veilige thuiskomst te garanderen en hen te informeren.

De directeur geeft aan dat de school als beleid heeft eerst een periode de leerlingen te observeren voordat er een individueel handelingsplan wordt opgesteld. Omdat er op de school sprake is van een andere leerlingenpopulatie, een andere groep en een ander pedagogisch klimaat, kon het overgedragen handelingsplan van de vorige school niet onverkort worden voorgezet. Eind oktober zou een gesprek plaatsvinden over het handelingsplan en het verdere perspectief van de zoon. De ouders zijn hiermee akkoord gegaan. Uiteindelijk is het daar niet toe gekomen. Het schoolbestuur heeft de ouders eind november 2007 schriftelijk op de hoogte gesteld van het voornemen de zoon van school te verwijderen.

De school heeft een opgesteld algemeen agressieprotocol, waarnaar in de schoolgids specifiek wordt verwezen. In meerdere gesprekken met de ouders is naar dit protocol verwezen en uitleg gegeven.

De klacht inzake het verwijderen van de zoon uit de school zonder hierbij de ouders tijdig te informeren en tevens zorg te dragen voor een veilige thuiskomst heeft de directeur met de ouders besproken. De directeur heeft persoonlijk aan de ouders aangegeven dat er eerder geïnformeerd had moeten worden. De directeur was ervan uitgegaan dat de teamleider de ouders meteen zou informeren na de verwijdering. Dat is niet gebeurd. Zoals in een gesprek met de ouders toegezegd, is dit met de verantwoordelijke persoon binnen de school besproken.

De directeur stelt zich in het algemeen op het standpunt dat de mate van begeleiding van de zoon en de communicatie met de ouders zeker voldoende is geweest. Hij heeft hierbij verwezen naar de overgelegde stukken over het zorg- en begeleidingstraject.

De directeur is blij dat het nu goed gaat met de zoon. De school wilde hem al lang in een drie-milieu-setting, omdat hij naast onderwijs ook zorg nodig heeft. Zorg die een REC-4 school niet zelf in huis heeft.

Overwegingen van de Commissie

De Commissie stelt vast dat in de Wet op de Expertisecentra heldere termijnen voor het opstellen van een handelingsplan staan. De school dient voor elke leerling een handelingsplan op te stellen. Voor reeds op de school zittende leerlingen dient het plan er voor het nieuwe schooljaar te zijn. Voor leerlingen die op of na 1 augustus worden ingeschreven dient het plan er binnen een maand te zijn.

De Commissie vindt geen aanknopingspunt in de wetstekst dat een school zich kan beperken tot een groepshandelingsplan, zoals de directeur stelt. De in artikel 41 a van de Wec gebruikte formulering "stelt het schoolbestuur (...) voor elke leerling voor elk schooljaar een handelingsplan op" lijkt geen andere interpretatie toe te laten dan dat er voor elke individuele leerling een handelingsplan moet zijn. In de schoolgids 2007-2008 van de school wordt dit ook bevestigd. In hoofdstuk 5 staat: "Elke leerling heeft aan het begin van het schooljaar een handelingsplan, dat een afgeleide is van het groepsplan, het zogenaamde jaarplan."

De zoon is twee weken voor het eind van het schooljaar (dus voor 1 augustus) op de school gestart. Formeel had het handelingsplan dus bij de start van het schooljaar opgesteld moeten zijn.

De Commissie kan billijken dat de school hier niet toe in staat is gebleken. De wetgever zal er geen rekening mee hebben gehouden dat een leerling zo kort voor het eind van het schooljaar op een school begint. Aangezien de zoon op 1 augustus was ingeschreven, had het individueel handelingsplan er formeel uiterlijk op 1 september moeten liggen. De Commissie constateert dat dat niet het geval was.

Er mee rekening houdend dat het voor de school in augustus nog zomervakantie was, had het handelingsplan dus uiterlijk eind september moeten zijn opgesteld. Hieraan heeft de school niet voldaan. Zij heeft de ouders pas voor eind oktober uitgenodigd om over het handelingsplan te spreken.

De Commissie is niet overtuigd door het argument van de directeur dat men niet wist hoe de zoon zou reageren op zijn nieuwe omgeving en dat daarom niet meteen een individueel handelingsplan kon worden opgesteld.

Zij overweegt daartoe dat de diagnose en de bijbehorende problematiek van de zoon (ADHD en ODD) al langer bekend waren en deze zouden bij een wijziging van school niet veranderen. Ook waren medewerkers, waaronder de zorgcoördinator al met de zoon bekend. Er had al snel een op de zoon toegespitst algemeen individueel handelingsplan opgesteld kunnen worden, dat mogelijk later in het jaar uitgebreid of aangepast had kunnen worden naar aanleiding van de invloed van de ook voor de zoon nieuwe setting.

De Commissie is van oordeel dat de school in strijd met de wettelijke regels over het opstellen van een handelingsplan heeft gehandeld en daarmee is tekortgeschoten. Dit klachtonderdeel is gegrond.

De ouders verwijten de school dat deze geen protocol had opgesteld waarin stond beschreven hoe omgegaan moest worden met de zoons agressie.

De Commissie overweegt dat een agressieprotocol de kaders aangeeft hoe in het algemeen omgegaan wordt met agressief gedrag op de school en welke instrumenten medewerkers van de school mogen gebruiken als er sprake is van agressief gedrag. De school heeft een

dergelijk protocol opgesteld. Een agressieprotocol is niet bedoeld om medewerkers van een school instructies en handvatten te geven hoe er omgegaan dient te worden met één specifieke leerling. Daar is het handelingsplan het geëigende document voor.

De Commissie oordeelt dat de klacht over het niet aanwezig zijn van een agressieprotocol voor de zoon ongegrond is.

Met betrekking tot de klacht dat de school de zoon uit de school heeft gezet zonder een veilige thuiskomst te garanderen en de ouders te informeren, constateert de Commissie dat de directeur al heeft aangegeven dat de school op dit punt fouten heeft gemaakt en dit reeds tegenover de ouders heeft erkend. Uiteraard had de school direct de ouders dienen te informeren dat hun zoon de school uit was gezet en aan de politie was overgedragen. Ouders hadden dan desgewenst actie kunnen ondernemen om de zoon op te halen of onderweg te treffen en zo de risico's voor problemen op de thuisreis te verkleinen.

Dit klachtonderdeel acht de Commissie dan ook gegrond.

Het oordeel van de Commissie

De klacht is gegrond voor zover deze betrekking heeft op het niet tijdig opstellen van een handelingsplan en het uit de school zetten van de zoon. De klacht over het ontbreken van een agressieprotocol is ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt de school aan beleid te ontwikkelen dat erop is gericht dat de wettelijke termijnen voor het opstellen van een handelingsplan in acht worden genomen.